

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
(via www.internetconsulatie.nl)

Gasunie Transport Services B.V.
Postbus 181
9700 AD Groningen
Concourslaan 17
T (050) 521 22 55
E info@gastransport.nl
Handelsregister Groningen 02084889
www.gasunietransportservices.com

Datum	Doorkiesnummer
15 juni 2018	
Ons kenmerk	Uw kenmerk
LCR18.266	
Onderwerp	
Reactie GTS op consultatie Besluit experimenten Electriciteitswet 1998 en Gaswet	

Geachte heer/mevrouw,

Graag maken we gebruik van de mogelijkheid te reageren op internetconsultatie t.a.v. "Besluit experimenten Electriciteitswet 1998 en Gaswet".

Zoals u ook in de Memorie van Toelichting (MvT) benadrukt is het op voorhand zeer moeilijk in te schatten op welke wijze de energietransitie zal gaan verlopen. Om deze reden beoogt de AMvB een breed kader voor ontheffingen te bieden. Tevens geeft u aan dat het niet in te schatten is welke experimenten op grond van deze AMvB zullen worden aangevraagd; met name bij gas. Deze onzekerheid wordt door ons onderschreven, maar wel is duidelijk dat de rol van duurzame energie groter zal worden. Experimenten op het gebied van gas door de landelijk netbeheerder zullen dus met name op het gebied van het faciliteren van invoeding van duurzaam geproduceerd gas te verwachten zijn.

Met betrekking tot de concept-AMvB vragen wij uw aandacht voor de volgende zaken.

- De artikelen waarvoor ontheffing kan worden aangevraagd moet o.i. worden uitgebreid met artikelen 10a, 10Aa en 82 Gaswet;
- De zorgpunten indien andere partijen dan netbeheerders taken krijgen toegewezen op het gebied van netbeheer;
- De (formulering van de) weigeringsgronden op basis waarvan EZK een ontheffing zijn i.o. te stringent.

Daarnaast verzoeken we u nog een aantal zaken te verhelderen of aan te passen in de MvT. Eén en ander is hieronder verder toegelicht.

A. Reactie m.b.t. concept-AMvB:

1. Mogelijkheid tot ontheffing van artikel 82 Gaswet toevoegen aan artikel 2

Artikel 2 bepaalt dat ontheffing mogelijk is voor o.a. artikelen 80, 80a en 81e van de Gaswet. Deze artikelen hebben enkel betrekking op de regionale netbeheerders. De relevante bepalingen voor de landelijk netbeheerder staan beschreven in artikel 82 van de Gaswet. In artikel 2 van de AMvB ontbreekt momenteel artikel 82 en zal dus nog moeten worden toegevoegd.

2. Mogelijkheid tot ontheffing van 10Aa Gaswet toevoegen aan artikel 2

Het is zeker niet ondenkbaar dat in het kader van een experiment door de netbeheerder het op enig moment ook wenselijk wordt dat, mede op verzoek van de deelnemers aan het experiment, de netbeheerder wegens haar centrale rol een niet-wettelijke taak op zich zal willen nemen. In dat geval zou er zowel een ontheffing van artikel 10Aa Gaswet worden verleend in het kader van experimenten als een "tijdelijke taak" moeten worden toegekend. Aangezien de doorlooptijden van de goedkeuringsprocessen t.a.v. experimenten en tijdelijke taken waarschijnlijk niet gelijk zullen zijn, zal dit leiden tot additionele onzekerheid over de haalbaarheid van een project waarvoor een ontheffing nodig is. Om deze onzekerheid te verlagen zou het daarom wenselijk zijn om in de AMvB Experimenten ook (de mogelijkheid te creëren om) ontheffing te verlenen voor artikel 10Aa Gaswet door middel van een toevoeging aan artikel 2.

3. Mogelijkheid tot ontheffing van artikel 10a Gaswet toevoegen aan artikel 2

De taken en verplichtingen van artikel 10a Gaswet kunnen op een experiment van GTS met een kleinschalig, eventueel losstaand net, mogelijk niet van toepassing zijn. Een mogelijkheid tot ontheffing van artikel 10a Gaswet binnen een experiment is daarom wenselijk. Wij verzoeken u dan ook artikel 10a Gaswet toe te voegen aan artikel 2.

4. Netbeheertaken door deelnemers experiment op LNB-gebied.

Hoewel het wellicht onwaarschijnlijk is dat op grond van de concept-AMvB een derde (zijnde een vereniging of coöperatie) een netbeheertaak krijgt op het gebied van het hoge druk transportnet van GTS, sluit de concept-AMvB deze mogelijkheid niet uit. Dit baart ons zorgen.

Indien een deelnemer aan een experiment ontheffing krijgt van artikel 10Ee Gaswet en dus netbeheertaken gaat uitvoeren, dan is op grond van artikel 10 van de concept-AMvB de (oorspronkelijke) netbeheerder niet gehouden de wettelijke taken uit te voeren die door de ontheffinghouder worden verricht. Dit laat de wettelijke verplichtingen van de netbeheerder echter onverlet. De netbeheerder zelf heeft geen ontheffing van zijn wettelijke taken en verplichtingen.

- Naar onze mening zou de (oorspronkelijke) netbeheerder dan ook een expliciete ontheffing moeten krijgen voor de taken die gaan toebehoren aan de ontheffinghouder. Een dergelijke expliciete ontheffing is in de concept-AMvB niet voorzien.
- Daarnaast zou het – gelet op de weigeringsgrond van artikel 8 sub d - logisch zijn om de netbeheerder een expliciete rol te geven in de beoordeling van de aanvraag voor ontheffing. Er kunnen namelijk allerlei niet door de EZK of haar adviseurs te voorziene consequenties op het gebied van de veiligheid van de energievoorziening zijn, die zouden moeten worden meegewogen.
- Een meer expliciete rol voor de netbeheerder in de ontheffingsaanvraag van derden is ook niet meer dan redelijk gelet op het feit dat de netbeheerder geacht wordt het netwerk na afloop van het experiment over te nemen.
- Artikel 3.3 van de concept-AMvB zorgt ervoor dat op de ontheffinghouder een aantal wetsartikelen van overeenkomstige toepassing zijn. Echter deze lijst met artikelen omvatten lang niet alle wettelijke taken van de netbeheerders. De huidige formulering van artikel 10 van de concept-AMvB beoogt wel de

netbeheerder te ontheffen van de taken van de ontheffingshouder maar laat in het midden wie verantwoordelijk is voor de overige wettelijke taken (waaronder artikel 10a van de gaswet) die bij het experimenteel netbeheer horen. Dergelijke onduidelijkheid over scheiding van verantwoordelijkheden is niet wenselijk.

Graag zouden wij deze zorgpunten geadresseerd zien in de AMvB.

5. Artikel 8: Weigeringsgronden voor verlenen ontheffing

Allereerst zouden we ervoor willen pleiten om de zin "*Onze Minister weigert een ontheffing te verlenen, indien:*" te wijzigen in "*Onze Minister kan weigeren een ontheffing te verlenen, indien:*". Dit zorgt voor meer gewenste ruimte en EZK behoudt discretionaire bevoegdheden om een aanvraag te weigeren.

Met betrekking tot de vermelde (dwingende) weigeringsgronden zoals nu opgenomen in artikel 8 van de concept-AMvB hebben wij de volgende opmerkingen:

- Artikel 8 sub b stelt dat de Minister een aanvraag tot ontheffing moet weigeren indien ook krachtens een ander artikel dan artikel 1i in een ontheffing kan worden voorzien. De MvT verwijst in dit kader o.a. naar artikel 12h van de gaswet die bepaalt dat ACM op aanvraag bij beschikking een ontheffing kan verlenen van de tariefstructuren en voorwaarden. Hiertegen hebben wij twee fundamentele bezwaren.
 - o De ACM kan op grond van artikel 12h op aanvraag bij beschikking een ontheffing verlenen van de tariefstructuren en voorwaarden. Artikel 12h, sub 1, schrijft de belangen (vermeld in 12f) voor die ACM bij haar beslissing in acht moet nemen. Deze belangen verschillen van de criteria die EZK hanteert voor het verlenen van ontheffing in het kader van experimenten. Hierdoor ontstaat de onwenselijke waarschijnlijkheid dat experimenten waarvoor EZK wel ontheffing zou willen verlenen (op grond van haar beschreven criteria en doelen) geen ontheffing van ACM zouden kunnen krijgen vanwege het feit dat ACM andere criteria hanteert (en hier op grond van 12h wettelijk toe verplicht is te hanteren).
 - o Volgens artikel 2 van de concept AMvB kan onder andere voor artikelen 12, 12 a en 12b bij EZK ontheffing worden aangevraagd. Met de huidige formulering van de artikel 8 sub b kan ontheffing door EZK echter nooit worden verleend omdat ACM op basis van 12h van de Gaswet hier ook ontheffing voor kan verlenen. Het opnemen van artikel 12, 12a en 12b in artikel 2 is daarmee de facto zinloos geworden. Daar er goede redenen zijn, en blijkens opname in artikel 2 in de concept-AMvB ook door EZK erkend en herkend, om in het kader van experimenten ontheffing te kunnen verlenen voor artikelen 12, 12a en 12b, moet artikel 8, sub b o.i. dus worden gewijzigd.
- Artikel 8 sub c stelt dat de Minister een aanvraag tot ontheffing moet weigeren indien het project ook op een andere wijze dan met een ontheffing tot stand kan komen. Deze weigeringsgrond is zeer algemeen verwoord en daardoor moeilijk toetsbaar. Voor de aanvrager van de ontheffing is het moeilijk aantoonbaar te maken dat het project op geen enkele andere wijze tot stand had kunnen komen. De kern van deze afwijzingsgrond zou ons inziens moeten zijn dat het project *door de deelnemers* niet op een andere wijze dan met een ontheffing tot stand zou kunnen komen. Wij stellen derhalve voor om de tekst van artikel 8, sub c, als volgt te wijzigen: "*het project*

door de deelnemers aan het experiment dan wel door de aanvrager(s) van de ontheffing op een andere wijze dan met een ontheffing tot stand kan komen".

- Sub k: De rationale achter deze afwijzingsgrond is helder als er vanuit wordt gegaan dat alleen een coöperatie of vereniging netbeheertaken gaat vervullen of als een regionale netbeheerder deelnemer is in een experiment. Deze afwijzingsgrond is echter problematisch als de landelijke netbeheerder deelnemer is in het experiment. Indien een hoge drukleiding onderdeel is van het experiment dan is deze niet gelijkwaardig aan het technische niveau van de regionale netbeheerder in dat gebied. Daarnaast is het niet uit te sluiten dat het wenselijk wordt dat in het kader van een experiment met duurzaam geproduceerd gas waarin GTS invoeding faciliteert middels een verzamelleiding, GTS ook sub-verzamelleidingen of een kleinschalig netwerk gaat aanleggen. Hierbij zal sprake zijn van een zeer bescheiden invoeding wat ervoor zorgt dat de technische vereisten aan een dergelijk netwerk ook een stuk lager zullen liggen. Het is onwenselijk om vanwege de dwingende afwijzingsgrond van sub k een netwerk te bouwen dat aanzienlijk duurder uitpakt dan noodzakelijk is voor de veiligheid. Wij verzoeken u derhalve om in de formulering van de afwijzingsgrond van sub k (en in de tekst in de MvT) rekening te houden met het feit dat ook de landelijk netbeheerder deelnemer kan zijn aan een experiment en dat de technische vereisten moeten passen bij het experiment en dus niet automatisch gelijkwaardig moeten zijn aan de (normale) technische vereisten voor regionale netbeheerders.

B. Suggesties voor wijzigingen in de MvT:

6. Verbod discriminatie i.c.m. hanteren andere tarieven/voorwaarden:

De aard van experimenten brengt met zich mee dat er verschillende voorwaarden zullen gelden voor de groep deelnemers aan een experiment enerzijds en voor de overige (reeds bestaande) marktdeelnemers anderzijds. Deelnemers aan een experiment zullen in de tarieven of in de voorwaarden, op deelgebieden andere en mogelijk gunstigere condities treffen dan "de rest" van de markt. GTS gaat er van uit dat, op basis van een ontheffing, het hanteren van andere tarieven en voorwaarden aan deelnemers in een experiment dan die gelden voor de rest van de markt gerechtvaardigd is.

Ter explicitering van bovenstaande zouden we graag de zin "Dit besluit maakt het mogelijk dat netbeheerders die participeren in een experiment andere tarieven of voorwaarden hanteren dan in de rest van het land" in paragraaf 2.1.5 *Tarieven en voorwaarden netbeheer* van de MvT willen laten opnemen, zoals deze zin ook is opgenomen in paragraaf 1.4.1 *consumentenbescherming* m.b.t. vergunninghoudende leveranciers.

7. Experimenten met biogas en waterstof

Paragraaf 1.7 van de MvT stelt dat als gevolg van de definitie van gas in de gaswet en de vereisten van de MR Gaskwaliteit experimenten door netbeheerders op het gebied van 100% waterstof en biogas niet mogelijk zijn.

GTS voorziet mogelijke experimenten op het gebied van biogas en waterstof. Wij zouden u derhalve willen vragen om de betreffende zin in de MvT te verwijderen. Het lijkt, gelet op de energietransitie, niet wenselijk om experimenten door netbeheerders op dit gebied op voorhand uit te sluiten.

Gasunie Transport Services B.V.

Datum: 15 juni 2018

Ons kenmerk: LCR18.266

Onderwerp: Reactie GTS op consultatie Besluit experimenten Elektriciteitswet 1998 en Gaswet

- Biogas: We zijn er voorstander van om experimenten met biogas voor de netbeheerders toch mogelijk te maken. RNB's kunnen een belangrijke rol spelen, zeker daar waar het gaat om transport van lokale (bio)gasproductie. Daarnaast stellen we vast dat artikel 2, lid 1, sub b van de concept AMvB ontheffing van artikel 11 van de gaswet (MR Gaskwaliteit) mogelijk maakt. De vereisten van de MR Gaskwaliteit hoeft dus niet automatisch een goedkeuring van een experiment in de weg te staan; ook niet voor biogas.
- Waterstof: Gelet op de energietransitie en de ambitieuze plannen op het gebied van waterstof (als alternatief voor aardgas) die in het kader van het energieakkoord worden ontwikkeld is het niet ondenkbaar dat op enig moment experimenten met transport van waterstof via het gastransportnet zullen komen. Het zou immers bijdragen aan een efficiënt gebruik van het bestaande net om beschikbaar gekomen capaciteit in te zetten voor waterstof, in plaats van een nieuw waterstofnet te bouwen. Een dergelijk transitieproces van aardgas naar waterstof is, ook voor de netbeheerders, complex en vereist veel (voor)onderzoek. De mogelijkheid om hiervoor een ontheffing te vragen van de bestaande wetgeving in het kader van een experiment zou de energietransitie alleen maar ten goede komen.

8. Procedure om een experiment met alternatieve tariefstructuur aan te vragen

Wij vragen ons af op welke wijze een experiment met een alternatieve tariefstructuur kan worden aangevraagd. De huidige concept-AMvB en de artikelen 1i en 82a Gaswet relateren een experiment exclusief aan het verlenen van een ontheffing van bepaalde wetsartikelen. Met betrekking tot een experiment met tariefstructuren is niet helder voor welk wetsartikel ontheffing moet worden aangevraagd en zonder ontheffing voor een wetsartikel lijkt goedkeuring van een experiment niet mogelijk waardoor het ook niet conform artikel 81b, 82 en/of 82a van de Gaswet in rekening kan worden gebracht. Wij willen u daarom vragen om de procedure van het aanvragen en goedkeuren van een experiment met een alternatieve tariefstructuur verder toe te lichten in de MvT.

Uiteraard zijn we bereid om bovenstaande nog verder mondeling toe te lichten. Hiervoor kunt u contact opnemen met René van der Haar, 06-31037322, r.e.van.der.haar@gastransport.nl

Hoogachtend,

Hans Jonk
Manager regulering GTS